

Find vej tilbage på vækstsporet

Bragt i Berlingske, 11. september 2016

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Det er lige før, der burde udloddes findeløn til den, der kan hitte forskning og universiteter i regeringens 2025-plan. Ud af 7.000 ord optræder forskning kun fem gange, og universiteterne er slet ikke med som selvstændigt ord.

Forklaringen fik et publikum af SU-debatlystne studerende i mandags, da statsministeren besøgte sit gamle universitet for at præsentere planen: Riget fattes penge, og derfor kan Danmark kun lige akkurat leve op til »Barcelona-målet«, hvor staten bruger 1,03 procent af BNP på forskning og udvikling. Langt mindre end videnregioner som Singapore; et eksempel som statsministeren selv fremhævede med slet skjult misundelse. Eller regioner betydeligt tættere på vores breddegrader, Østsverige og Berlin.

Det er tankevækkende, at offentlig forskning — en helhedsplan — tilsyneladende ikke opfattes som en del af løsningen på Danmarks vækstproblem, men primært som en udgift. Synspunktet står ikke alene i kontrast til andre regerings vækstplaner, men også til Fogh Rasmussens storstilede satsning fra 00erne, som var forankret i en veldokumenteret sammenhæng mellem forskningsinvesteringer og højproduktive arbejdspladser.

Præcis derfor har Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer og Dansk Erhverv allerede opfordret til, at regeringen går »back to basics« og lancerer en »globaliseringsstrategi 2.0« med en »ambitiøs målsætning for investering i den offentlige forskning i Danmark«.

Den opmærksomme læser vil måske i sin søgen i planen være stødt på forslaget om en »kompetencepulje« på en mia. kr. om året. På papiret vil puljen kunne give forskning og uddannelse et løft.

Det er imidlertid uklart, hvor mange penge, der reelt vil gå til universiteterne. Mindst lige så afgørende er det, at regeringen med det såkaldte omprioriteringsbidrag samtidig trækker ti mia. kr. ud af sektoren frem mod 2020.

Endelig kan man i planen også finde et skattefradrag til virksomheder, når de investerer i forskning. Klogt nok. Men det ændrer ikke på, at planen reelt negligerer universiteternes plads i innovationens fødekæde. En undersøgelse fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen fra 2014 viser, at danske

virksomheder tjener 1,34 kr. for hver ekstra krone, de investerer i forskning og udvikling, men at indtjeningen netop bliver større, når de samarbejder med et universitet.

Eller som Novo Nordisks forskningsdirektør Mads Krogsgaard Thomsen udtrykte det tidligere på året her i Berlingske: »Jeg er altså nødt til at minde om, at de grundlæggende opdagelser, som vi nu er blevet styrtende rige på, er foregået på universitetet.«

Når regeringen i den kommende tid forsøger at få opbakning til Helhedsplanen i Folketinget, er der derfor god grund til at optone den offentlige forsknings rolle. Universiteter er ikke en kostbar omvej til vækst, men en genvej til, at Danmark kan finde vejen tilbage til vækstsporet.